

PERSMEDEDELING VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ

Aalst, donderdag 18 juni 2015

Stuurgroep leefmilieukwaliteit in Genk-Zuid

Vandaag vond de stuurgroep leefmilieukwaliteit Genk-Zuid plaats waarin de betrokken gemeenten, provincie Limburg, Vlaamse overheidsdiensten en het lokale bedrijfsleven zetelen. De Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) stelde de nieuwe meetresultaten lucht voor. Het Agentschap Zorg en Gezondheid (AZG) maakte een inschatting van de betekenis van deze meetresultaten voor de gezondheid van de omwonenden van het industriegebied.

Hoe zit het met de luchtkwaliteit?

Zware metalen

Het jaargemiddelde van **nikkel** in 2014 lag terug boven de EU-streefwaarde van 20 ng/m³, voornamelijk te wijten aan hogere waarden gemeten in het eerste kwartaal. Sinds eind 2012 was de gemiddelde nikkelconcentratie lager dan 20 ng/m³. Echter in de tweede helft van 2013 trad er opnieuw een stijgende trend op tot boven deze EU-streefwaarde. In de eerste 3 maanden van 2015 keerde de trend zich om, waardoor het glijdend gemiddelde opnieuw zakte tot onder de EU-streefwaarde.

Het jaargemiddelde van kwik in 2014 (5,6 ng/m³) lag ver onder de richtwaarde (1000 ng/m³) gedefinieerd door de Wereldgezondheidsorganisatie (WGO). De gemiddelde concentratie in Genk is verhoogd ten opzichte van deze in de achtergrondlocatie in Vlaanderen. Sinds de start van de metingen in 2009 stijgt het jaargemiddelde. Het zijn vooral enkele hoge piekconcentraties die aanleiding gaven tot een verhoging van dit gemiddelde.

Andere parameters

De VMM voert **dioxine**- en **PCB**-depositiemetingen uit in de Swinnenweyerweg (industriezone) en in de dichtstbijzijnde woonzone, met name in het meest zuidelijke deel van Langerlo in de Loskaaistraat. Tussen 2010 en 2014 bleef de jaargemiddelde dioxine- en PCB-depositie van dezelfde grootteorde.

- In de woonzone lagen 5 van de 6 maandstalen van 2014 onder de maandgemiddelde drempelwaarde. Deze is niet opgenomen in de Vlaamse wetgeving. De VMM gebruikt de drempelwaarden voor de beoordeling van de meetwaarden en om aan te geven welke regio's opvolging verdienen. Het jaargemiddelde op basis van de zes maandstalen van 2014 lag hoger dan de jaargemiddelde drempelwaarde. De eerste twee maandstalen van 2015 lagen onder de maandgemiddelde drempelwaarde.
- De verontreiniging is het hoogst in de industriezone zelf, vlak bij een schrootbedrijf. Aangezien er op deze locatie geen link met de voedselketen is, gebeurt er geen toetsing aan de drempelwaarden.

Vanaf 2009 meet de VMM de concentraties aan **vluchtige organische stoffen** zoals **tolueen** in de Mondeolaan. Er werden kortstondige pieken van tolueen gemeten, zonder overschrijding van de WGO-richtwaarde. Voor tolueen is er, sinds de start van de metingen, zowel voor het gemiddelde als voor de 98ste percentiel, een daling in functie van de tijd.

Op 1 januari 2014 startte de VMM in Genk in het Centrum Bethanië een meetpost op om de PAK-concentraties in de omgevingslucht te bepalen. Door problemen met de analyse van benzo(a)pyreen (BaP) kunnen we enkel indicatieve concentraties geven na omrekening van een andere PAK-verbinding. Deze BaP* concentraties liggen in vergelijking tot de andere meetplaatsen in Vlaanderen doorgaans in de middenmoot. Het indicatieve jaargemiddelde bedraagt 0,18 ng/m³ en is dus ongeveer 5 keer lager dan de EU-streefwaarde van 1 ng/m³. In 2015 zet de VMM deze metingen verder.

Daarnaast meet de VMM **stikstofdioxide** en **zwaveldioxide** ter hoogte van de Mondeolaan. Op deze meetplaats werden alle milieukwaliteitsnormen voor stikstofdioxide en zwaveldioxide gerespecteerd sinds de start van de metingen.

De VMM meet **fijn stof** (PM₁₀) in Diepenbeek. Ook voor fijn stof voldeden alle gemeten concentraties aan de Europese grenswaarden.

Hoe zit het met de impact op de gezondheid van de omwonenden?

Gezondheidskundig blijft er een verhoogd risico bestaan op longkanker door de aanwezigheid van zware metalen in de omgevingslucht. Het AZG beoordeelt dit verhoogde risico niet als onaanvaardbaar hoog, maar vooral de concentraties chroom en in iets mindere mate nikkel zijn gezondheidskundig niet verwaarloosbaar. Verdere inspanningen om de emissies te doen dalen, zeker voor zwaar chroom en nikkel, zijn vanuit gezondheidskundig standpunt wenselijk.

Ook de dioxine-achtige-PCB's in het meest zuidelijke deel van de woonzone Langerlo blijven een aandachtspunt. De bewoners van deze woonzone kunnen blootstelling vermijden door geen eieren van eigen kippen te eten, zoals reeds in het verleden meegedeeld.

Wat betreft benzo(a)pyreen (BaP) in de lucht dient opgemerkt dat de eerste indicatieve resultaten voor Genk-Zuid gezondheidskundig relevant zijn maar evenwel niet sterk afwijkend ten opzichte van de situatie in de rest van Vlaanderen.

Door het toepassen van enkele eenvoudige preventietips kunnen de risico's aanzienlijk verlagen. Deze kan je terugvinden op www.genk.be/genkzuid. Natuurlijk blijft bronopsporing en bronaanpak de belangrijkste maatregel. De stuurgroep Genk-Zuid volgt dit verder op.

Verder zetten van inspanningen

Vanuit het departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE) werden recent een aantal initiatieven opgezet. Op 26 maart 2015 werd de campagne “Gezond uit eigen grond” voorgesteld. Deze campagne leert hoe je gezond kunt genieten van eigen groenten en fruit en hoe je op een gezonde manier kippen kan houden (www.gezonduiteigengrond.be).

Naast aandacht voor het zelf telen van groenten, startte eind 2014 een onderzoek naar de verhoogde blootstelling aan PAK's in de regio's Genk-Zuid en Menen. In beide gebieden werden immers tijdens de 2de humane biomonitoringcampagne van het Steunpunt Milieu en Gezondheid verhoogde waarden van deze polyaromatische koolwaterstoffen in het lichaam gemeten. Het onderzoek dat nu loopt, in Genk en Diepenbeek, tracht de bronnen van de PAK-blootstelling te detecteren. Bedoeling is om acties te formuleren om deze blootstelling te verminderen. De resultaten van dit onderzoek verwachten we najaar 2016.

Het departement LNE heeft ook aandacht voor de dioxine- en PCB-problematiek. Dioxines en PCB's komen o.a. vrij bij verbrandingsprocessen. Een werkgroep met vertegenwoordigers van de VMM en van het departement LNE stelde een actieplan op met 21 acties. Vijf acties zijn ondertussen afgerond, 13 acties lopen nog en drie acties moeten nog opgestart worden omdat die afhankelijk zijn van resultaten van lopende acties.

De Stuurgroep Genk-Zuid heeft ook kennis genomen van volgende geplande acties:

1. humane biomonitoring
2. verderzetten metingen door VMM
3. specifieke meetcampagne voor chroom door het staalbedrijf

De stuurgroep Genk-Zuid blijft de situatie nauwgezet opvolgen en zorgt voor een verdere gecoördineerde aanpak.